

Daf Hayomi Michnayot

Dans un an, vous aurez terminé l'ensemble des traités de la Michna

כ"ד תמוז

מסכת אהלות פרק ב

שעמד באמצע האהל ועליו נמתח האהל, אהל הוי אחד והשופד הרי שני, וגם השופד הוי אבי אבות, דין כלים הנוגעים במת, ואדם הנוגע בשופד הוי אב וכלים הנוגעים באדם הוי אב, הרי ארבע, וכלם טמאים טמאת שבעה.
ותחמישי בין אדם בין כלים שנגע בכלים טמא טמאת ערב. אמרו לו חכמים אין האהל מתחשב, אמרו לו מאהל אלא מלת נטמא השופד מנקה אלא עצמו.

ד אדם וכלים מטמאין במת, יש חמר אדם מכללים וכלים מביאדם, פיצד חמר בכלים מבאדם, שהכלים שנגעו במת מטמאין בגדים, כלים במת והן אבי אבות, כלים בכלים וכלים בכלים ראשון, הרי שלשה, והאדם מטמאין רק שנים, אדם במת הוי אב, ואדם שנגע בו הוי ראשון, אבל אדם שגליש שנגע בו טהור. חמר באדם שכל זמן שהוא באמצע הו ארבעה, דכלים הנוגעים באדם שהוא אב מטמאין ממותו, ושאינו באמצע, הו מטמאין רק שלשה. **ה** אדם ובגדים מטמאין בוב, חמר באדם מבגדים ובבגדים מביאדם, פיצד חמר באדם מבגדים, שהאדם שנגעו בוב מטמא בגדים, דכתיב (ויקרא טו י) "והנוגע בבשר הוב יכבס בגדיו", הרי למדת שהוא מטמא בגדים שכלוב בשעת מנעו בוב, ואין בגדים הנוגעין בוב מטמאין בגדים, לפי שהוב אב הטמא והבגדים הנוגעין נעשרין ראשון, ואין מטמאין בגדים אחרים, שאין אדם וכלים מקבלין טמאה אלא מבא הטמאה. חמר בבגדים מבאדם שהבגדים הנושאין את הוב כגון משכב ומושב של זב, מטמאין אדם, דכל הנושא את הזב מטמא בוב עצמו, דכתיב (טו ט) "וכל הנוגע בוב אשר יהיה תחתיו יטמא עד הערב" ואין אדם נטשא את הוב, מטמא אדם, אפילו בשעה שהוא נטשא אותו, שאינו אלא ראשון ואין ראשון מטמא אדם. **ו** נפשו, דכתיב (במדבר יט ט) "כל הנוגע במת כגפש האדם אין ימות", לפיכך הנהיב שכלים מטמא עד שימות. ואפילו מגיד מחקר ואפילו גוסס, אינו מטמא. וכן כל זמן שלא מת **ז**וקם אדם, אדם שמת ואין לו בנים ולו את, והוא האח גוסס, כל זמן שלא מת, יבמות אסורה לשוקו, ופוסר מן היבום, אם האח היה לו בו גוסס בשעה שמת, אשתו פסולה מן היבום ומן החליצה, וכן כהן גוסס מאכיל את אמו בת ישראל בתרומה, ופוסל בתרומה. וישארה שנישא בת כהן ממת, והבן גוסס אשתו אסורה בתרומה. וכן בהמה וזהו כל זמן שהו גוססין אין מטמאין טמאת נבלות עד שתצא נפשם, אבל אם הותוו ראשיהם אף על פי שעדין הראש מעורה בעור הגוף, אף על פי שמפרסין, טמאין. למה זה דומה כגון זב של הלטאה שהיא מפרקסת, ואין בת חייה, והו הבעל יח ויתנועע וזבו מאד אתר קטיעתו מן הגוף. **ז** ואברים אין להם שער אפילו פחות מפות מן הפות ופחות מפות מן הנבלה ופחות מכעדרשה מן השרץ, מטמאין טמאתו, כל אחד כפי טמאתו, ודוקא אם יש בהן שער וידיו וצצמות ובהן הוא נחשב אבר. ובינן אבר שנתלש מן הפת או שער שנתלש מן החי, מטמאין (עיי דעיות פרק ו משנה ג).

ח מאתיים וארבעים ושמונה אברים באדם, שלשים בפסית הרגל, היט בכף

כ"ד תמוז

חכמים המסורת, דהיינו הכתיב (ויקרא כא יא) "ועל כל נפשות מות" בלא וי". רבי עקיבא אומר, רביעית דם אפילו משני מתים גם כן מטמא, דדריש יש אם למקרא, דקרינן נפשות עש וי". ומשמע אפילו חצי רביעית דם ממת אחד וחצי רביעית דם ממת יש, מטמאין באהל. רבי קטן שצא כלו, רבי עקיבא אומר, אפילו כל שהוא מטמא כמו ברב מין וברב בנן אין בו שער, הו כן דם. וחכמים אומרים רק אם יש בו רביעית, דכל צצמות הרי עלו לפניה, אבל בדם אני אומר נשתהירא ממנו טהה ולא יצא כלו. כזית רמה מקשר המת שנתעפש ונגעשו התולעים, בין היה התולעים בין ממה, רבי אליעזר מטמא כבשר של מת, דדמה הויצאת מן הפת אפילו חיה, כבשר המת יתקנה, ואדם מתיים יקרא רמה, דכתיב (איוב כ) "אף פי אגוש רמה". וחכמים מטהרים, אפר של בני אדם שרופים, שנשרף לאפר ולא נתערב בו מאפר הניצים, רבי אליעזר טמא שעות רמה כב אפר. וחכמים מטהרין לגמרי, דכאשר נשרף יצא מדיו הבתים (רבינוס מפורשו), מלא שער עפר בקריות. טמא. הית: במת שנקבר ערום כסוך בארון של שיש ודקון לטוח סיד בכפר, וכו' שיש נדון תרודו נעוד, בתדאי יש כאן תרודו מרקב עצמו, רבי שמעון מטהר אפילו כמלא תרודו רבך שנפל לתוכו עפר כל שהוא (מלארס).

מלאו תרודים, רבי שגובל במים, אינו חבור לטמאה, ואם האהל של מקצתו אינו כמאהיל על כלו, וכן לענין מגע שאם יגע אדם בו שער טמא, דהרי לא יגע במלא התרודו, אבל מטמא במשאו וטמאת אהל אם האהל על כלו. **א** (אלו מטמאין במגע ובמשא ואינן מטמאין באהל, עצם אדם כשעורה, דכתיב (במדבר יט יח) "ועל הגנע בעצם" וכן נאמר בגעץ אדם, לפיכך עד עצם כשעורה מטמא.

במגע אף על פי שאינו נכר שהוא של אדם, מה שאין כן בטמאת אהל מבייב (עיי ט"ה) "אדם פי ימות באהל", שבעיניו שיהא נכר שהוא של אדם, וארץ השוהי בדם, כל חוצה לארץ וקרא ארץ העמים, והנוגע בגוש עפר הבא מחוץ לארץ מטמא במגע ובמשא ואינו מטמא באהל (אבל הנגס באויר חוץ לארץ אפילו רכוב על הסוס, טמא, דגם על אדמה וזוהו), ובית תפרס, שדה שנקרש של קבר, ונשרפה בה צצמות, פרס מלשון פרסה, אבר מן המת, ואבר מן החי שאין עליהן בשר קראו, היט שאין עליהן כשעור שפרשטו מן השדה והתגלות שחסי, אפילו שניהן יחד חסור (מסארי), וביט בארץ כגון רובע עמוד, כמה הוא חסורו בשדורו שלא נטמא באהל אלא במגע ובמשא. בית שפואי אומרים, שתי חוליות, ובית הלל אומרים, אפילו חוליא אחת. ושלגולת כמה הוא חסורו, בית שפואי אומרים, כמלוא מקדח, מלא רוחב הנקב שנקבין במרצע, ובית הלל אומרים, שעור די שישלם מן החי וימותו, ושער חכמים שהוא כוחות כלע, באיזה מקדח אומר בית שפואי, בקטן של רופאים, היט מקדחן קטן שהרופאים פותחין בו הנגעים, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, בגדול של לשכה, והיט כפסגדיון, מין מטבע של ימים

הרגל, ששה אברים בכל אצבע, לחמש אצבעות הרי שלשים בכל ארך פרסת הרגל, עשרה בקורסל, היט במקום חבור הרגל והרגל שנים בשוק, ומשה בארסותה, היטו מקום חבור השוק בידך, אחד בידך, שלשה בקטלית, היט בראש הידך, 10+ 20+ 30+ 10+ 5+ 3+ 1= 51. אחת עשרה צלעות שדורה שיוצאות בכל צד, שלשים בפסית היד, ששה אברים בכל אצבע, לחמש אצבעות הרי שלשים, שנים בקנה, עצם המקבר ליד, ושנים במרפק, מקום קפיפת הזרוע, אחד בזרוע, וארבעה בקנה, הרי מאה ואחד מזה 51+ 30+ 11+ 4+ 1= 101, שכל מה שנקנה עד עתה הוא מצד אחד של אדם ומאה ואחד מזה, מצד השני, הרי מאתיים וששים, ושמונה עשרה חוליות בשדור, תשעה אברים בראש, שמונה אברים במפתח של לב, ותמשה בנקביו. כל אחד ואחד מטמא במגע ובמשא ובאהל. אימתי, בזמן שיש עליהן בשר קראו. אבל אם אין עליהן בשר קראו, מטמאין במגע ובמשא, ואין מטמאין באהל:

פרק ב א אלו מטמאין באהל. המת, וכזית מן המת, וכזית נצל, ומלאו תרודו רבך, השדורה, והגלגלת, אבר מן המת ואבר מן החי שיש עליהן בשר קראו, רבע עצמות מרב הבגנן או מרב המנין, רוב בגנן של מת, אף על פי שאין בהם רבע, טמאין. כמה הוא רב מניגו, מאה ועשרים וחמשה: **ב** רביעית דם, ורביעית דם תבוסה ממות אחד.

שעורו מלאו חכמים. ואין רבב מטמא אלא במת שנקבר ערום בארון של שיש ומקשה ששים, דאם תערבב בו דבר אחר אין לו דין רבב. השדורה והגלגלת, אף על פי שאין בהם בשר מטמאין באהל, לפי שצורת אדם נכר בהם, דכתיב (במדבר יט ט) "בעצם אדם", עצם שיהיה נכר שהוא של אדם. וכן אבר מן המת, ואבר מן החי, שיש עליו בשר קראו, דכתיב (טו ט) "בחלל חרב או במת", אבר שהשדילתו חקרב מן החי, הרי הוא כמת, והיט באבר קטין שיהא בו בשר שפאשר שיתרפא בו האבר, דמקדשו פרק א משנה ה כלים. וזכע הבק עצמות, מרב הבגנן של אדם או מרב המנין של אדם, דאם הרובע הזה בא מעצמות של הירבה בני אדם אינו מטמא באהל, ומיירי בשאין ברובע זה רב הבגנן ולא רב המנין, וכן ורב בגנן של מת מטמא אפילו אין בו רובע. ורב מניט של מת אף על פי שאין בהן רובע טמאין. כמה הוא רב מניט מאה ועשרים וחמשה עצמות. אפילו אין בהם רב הבגנן מטמא. ורב הבגנן כגון השקוסם והרכים והשעלות והשרדן, ואז אפילו אין בו מאה ועשרים וחמשה אברים, מטמא באהל. **ב** רביעית דם שצא כלו לאחר מיתה, ורביעית דם תבוסה, שצא מקצתו מתיים ומקצתו לאחר מיתה, דלפני פרק ג משנה ה מפרש לה. כל שצא לאחר מיתה, מטמא מקדוראית, ודם תבוסה מקדורבן, ודוק בקצא ממת אהל, ודרשו

משניות מבוארות

ההם. **ד** הוגלל, כאן גזולה שפותמים בה פי העבר מלמעלה, ודופק, שמי אבנים גדולות שאין החדדיו שהוגלל נשען עליהן, וישי" פרש דגולל הוא כסוי ארון, ודופק הוא הארון עצמו, מטמאין במגע ובאהל, דכתיב (במדבר יט יח) "ועל הגנע בעצם או בחלל או במת או בקבר", מה מות מטמא במגע ובאהל, אף קבר מטמא במגע ובאהל, ומדכתיב "וכל אשר יגע" מרבינו גולל ודופק, ואינו מטמא במשא. דכתיב (טו טס) "אשר יגע", במגע מטמא ואינו מטמא משום משא. ואהל מרבינן, וההוא קרא לכל אשר יגע, מוקמין במפכת ביד באהל, רבי אליעזר אומר מטמאין אף במשא, דלא סבירא ליה לחלק בין טמאת זמט לטמאת משא. אף רבי יוחנשע אומר, אם יש תחתיו בשר קרית, מטמאין במשא. כשמקינן מוקמין משום עפר

הנסט עקמהו דכטמא במשא משום תפוסה של מת, והעפר הנעשה תיחוח מחמת הפת, ובגמרא נזיר (סא ד) שדעור ג' אצבעות נכלל בקרשקע. אף לאו אחרתהו בריית של קטן אב אין מטמאין במשא. איהוה הדופק, את שהוגלל נשען עליו, אבל דופק אסוקין, אם נתיח אף להתיח והדופק האבן שאין הוגלל נשען עליו, טהור. **ה** אלו טמא חסור אפילו כל שהוא טהורין, פיון שאין קטן כשעור, כזית מן המת אם חסר משהו, שכן תחלת יצירתו של אדם בכזית, וכן וזכית נצל, ומלאו תרודו רבך, ורביעית דם, ותחלת בריית של קטן אב בו דם פחות מרביעית, ועצם כשעורה, ואבר מן החי שחסר עצמו, **ו** השדורה והגלגלת משני מתים, ורביעית דם משני מתים, ורבע עצמות משני מתים, ואבר מן הפות משני מתים, ואבר מן החי משני אנשים, רבי עקיבא מטמא, וחכמים מטהרין: **ז** עצם כשעורה שנתלש לשנים, רבי עקיבא מטמא, ואבר מן החי משני אנשים, רבי יוחנן כן נזיר, אף אגור עצמות כשעורה, אלא עצם כשעורה, רבי שמעון מטהר, וחכמים מטמאים, אבר מן החי שנתלש לשנים טהור. רבי יוסי מטמא. ומודה שאם נטל

חצאים שהוא טהור:

דם משני מתים, וזוכע הבק עצמות משני מתים, ואבר מן המת משני מתים, ואבר מן החי משני אנשים, רבי עקיבא מטמא בטמאת אהל, דסובר דמצטרפין פיון דנראין כאבר שלם. וחכמים מטהרין מטמאת אהל, אבל עצם כשעורה מטמאין במגע ובמשא משום עצם כשעורה. **ז** עצם כשעורה שנחלק לשנים, רבי עקיבא מטמא במשא, ואפילו אין מנעוין לו בהן, אבל בנגיפה בלבד, טהור. ורבי יוחנן כן טרי מטהר. אפר רבי זון, לא אמור חכמים עצמות כשעורה מטמאין, שהוא לשון רבים, אלא עצם כשעורה אמרו, כלשון יחיד, שצריך שיהא מגוש אחד. רבי שמעון מטהר מקדח, שנעשו דק קמח, ואין כל אחד ואחד עצם כשעורה, רבי שמעון מטהר מזה קמח, כיון שנעשו דק קמח (מלארס) אינו מטמאין לא במגע ולא באהל. וחכמים מטמאין במגע ומשא ואהל, כיון שיש כאן רובע קב. אבר מן החי שנחלק לשנים, טהור, ואפילו חור ונקרו, דאין חבורי אף תשוב חבור. רבי יוסי מטמא אפילו לא חבור. ומודה רבי יוסי שאם נטל כל חסור חצאים, היט שנטל מן החי חצי אבר, ואחר כך נטל עוד חצי אבר, גם רבי יוסי מודה שהוא טהור, כיון שלא היה בו שער מוטלם.

^[1] חכמים המסורת, דהיינו הכתיב (ויקרא כא יא)

^[2] חכמים המסורת, דהיינו הכתיב (ויקרא כא יא)